

NÆM2008-112

Kildemarksvej

Kampagne: 09-06-2008 KUAS nr. 2008-7.24.02/NÆM-0004

Arkæologisk overvågning ved Kildemarksvej, Næstved sogn, Tybjerg herred, tidl. Præstø amt.
Sted nr. 05.07.07. NÆM 2008:112. Rapport for overvågning af omlægning af fjernvarme langs
Kildemarksvej. Af arkæolog cand.mag. Susanne Outzen.

Abstract

I forbindelse med omlægning af fjernvarmerør på Kildemarksvej overvågede Næstved Museum gravearbejdet af tracéer i den nordlige side af Kildemarksvej. Der blev ikke registreret kulturspor.

Undersøgelsens forhistorie

Over en årrække skiftes en del af de gamle fjernvarmerør i Næstved by. Dette år var turen kommet til bl.a. Kildemarksvej. Det blev besluttet at overvåge udgravningen af fjernvarmetracéet ved Kildemarksvej, idet det næsten skærer igennem området for en gravplads fra yngre romersk jernalder (050707-1 til 5). Ved grusgravning på stedet blev i 1901-1902 fundet 3 rige jordfæstegrave med bl.a. begravelse af kvinder med rigt gravgods bestående af dragtspænder, perler, sølv, glas og bronze samt lerkar m.m. På Skyttemarksvej blev en lignende rig kvindegrav fundet i 1932 (050707-0A). Der var forud for overvågningen derfor grund til at antage, at der i kvarteret kunne gemmer sig endnu flere grave fra en gravplads anlagt på grusbanken for ca. 1800 år siden.

Administrative data

Administrativ korrespondance: se museets sag NÆM 2008:112. Se også 2008:109 der indeholder sagsakter for alle fjernvarmeprojekter indeværende år.

Den arkæologiske overvågning foregik over to perioder pga. sommerferie. Den første del (K3,4 og 5) startede d. 10/6 2008 og sluttede d. 25/6 2008 og blev hovedsageligt varetaget af udgravningsleder, arkæolog Susanne Outzen, mens den anden del (K1 og 2), der startede d. 28/7 2008 og sluttede d. 8/8 2008, blev varetaget af studentermedhjælp Pernille Sloth.

Der var opstillet budget på ca. 129.000 kr alt inkl., men dette beløb blev slet ikke nået, da overvågningen hovedsageligt kom til at foregå som lejlighedsvis besigtigelse foretaget af 1 person, idet arbejdet skred langsom frem, og der slet ingen kulturlag kunne registreres.

Ansvarlig leder var museumsinspektør Birgitte Borby Hansen.

Undersøgelsen blev foretaget af NÆM og bekostet af bygherren, Næstved Varmeværk a.m.b.a. Kontaktperson var Arne Noer fra Lyngkilde (an@lyngkilde.dk).

Entreprenør JFE (Jord & Fjernvarme) havde entreprisen for anlæggelsen.

Topografi, terræn og undergrund

De berørte veje, Kildemarksvej og en lille bid af Gramsvej, ligger vest for den middelalderlige by og vest for jernbanen.

Den ældste bebyggelse stammer fra tiden, da jernbanen blev bygget og udvidet i slutningen af 1800-årene og begyndelsen af 1900-årene. Bebyggelsen langs Kildemarksvej og de omkringliggende veje er skete noget senere: Efter arkitekturen at dømme ca. 1920erne og fremefter. Det er hovedsageligt arbejderboliger og større villaer.

Nord for Kildemarksvej lå tidligere militærets exercersplads.

Terrænet stiger jævnt fra foden af Kildemarksvej ved jernbanen og opefter mod Ringvejen. Ved Kildevej lå tidligere "Ejlers Kilde", der har givet navn til områdets veje. Se ældre kortmateriale fra 1800-årene.

Fylde i grøfterne var præget af grus og ler - især bemærkedes markante partier af blåler. Fylde vekslede dog noget mellem leret, gråbrunt muld i de øvre lag, gulbrunt til rødbrunt rødnistret undergrundssand. Partielt med kraftige undergrundslag af blåler fra ca. 70 cm under terræn.

Flere steder sås recente forstyrrelser bl.a. fra gamle gasrør og kloakledning.

Målesystem

Der blev ikke udlagt eget målesystem. I stedet henvises til oversigtstegningerne fra bygherren.

Grøfterne havde en bredde af ca. 135 cm og en dybde af ca. 130-140 cm.

Udgravningsmetode

Opgravningen af de gamle rør blev løbende besigtiget og overvåget. På grund af meget langsommeligt gravearbejde, især pga. transport af jord væk fra stedet, samt manglende fund af genstande og kulturlag blev opgravningen kun fulgt i få timer ugentligt, dog med næsten daglige besigtigelser og tæt kontakt med entreprenøren.

Opgravningen holdt sig i store træk til kun at omfatte den oprindelige nedgravning, og grøfterne udvides kun en anelse i den ene side. Da der ikke var nogle kulturlag at spore, havde dette dog ingen betydning.

Der blev taget få fotos af enkelte afrensede profiler samt oversigtsfotos. Ialt 12 stk.

Der blev ikke hjemtaget genstande, idet ingen blev registreret.

Undersøgelsens resultater

Undersøgelsens resultat var magert med hensyn til fund af kulturlag: Der var praktisk talt ingen kulturlag i de berørte grøfter!

Fremtidigt arbejde på stedet

Set i lyset af de manglende fund fra Kildemarksvej og Gramsvej behøver man i fremtiden ikke foretage yderligere overvågninger og undersøgelser langs den berørte del af Kildemarksvej. Gravningerne strakte sig imidlertid ikke så langt mod nord, som de tidligere nævnte

romertidsgrave, hvorfor man stadig bør overvåge og undersøge arealer i den nordlige del af Kildemarksvej og omkringliggende veje.

Næstved Museum d. 09-06-2008

Susanne Outzen
Museumsinspektør, arkæolog

Fotoliste

Film	Billed e	Motiv	Anlæ g	Fund	Filmtype	Dato	Fotograf
0	1	Oversigtsfoto, fra vest v. Sterkelsvej.			Digital	11-06- 2008	Susanne Outzen
0	2	Oversigtsfoto, fra vest. grøftens sydprofil.			Digital	11-06- 2008	Susanne Outzen
0	3	Nærfoto af sydprofil, lagdeling. delvis renset.			Digital	11-06- 2008	Susanne Outzen
0	4	Oversigtsfoto fra vest. Maskinen holder ud for Kildevænget.			Digital	12-06- 2008	Susanne Outzen
0	5	Oversigtsfoto fra vest. Maskinen holder ud for Kildevænget.			Digital	12-06- 2008	Susanne Outzen
0	6	Samme som foto 3, med målestok.			Digital	12-06- 2008	Susanne Outzen
0	7	Nordprofil, nærfoto med målestok, lagdeling, ml. Sterkelsvej og Kildevænget.			Digital	12-06- 2008	Susanne Outzen
0	8	Oversigtsfoto, maskinen holder ud for Kildevænget.			Digital	12-06- 2008	Susanne Outzen
0	9	Udsnit af grøft, nordlig afrenset profil v. Gottlibsvej, set fra syd.			Digital	31-07- 2008	Pernille Sloth

0	10	Udsnit af stik på tværs af Kildemarksvej v. Gramsvej. Til venstre kloakbrønd, midtfor nedgravning til kloakledning. Til højre nedgravning til vandledning. Set fra Vest.			Digital	31-07-2008	Pernille Sloth
0	11	Nordlig profil i hovedtracé v. indkørsel til nr. 33. Gasrør ses i nederste højre hjørne. Set fra syd.			Digital	04-08-2008	Pernille Sloth
0	12	Nordlig profil i hovedtracé udfor nr. 35. Herover: Tracéet forstyrret af opfyld - muligvis fra gammel byggasnedgravning.			Digital	05-08-2008	Pernille Sloth